

บทคัดย่อ

จากปัญหาของอุบัติเหตุทางทะเล และความไม่พร้อมในการบริหารจัดการความปลอดภัยในการท่องเที่ยวทางทะเลของเมืองพัทยา ได้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพและภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยว การวิจัยนี้มุ่งเน้นศึกษาปัญหาของการท่องเที่ยวทางทะเล และวิเคราะห์ความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของการท่องเที่ยวทางทะเล ด้วยวิธีการประเมินความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ (FSA : Formal Safety Assessment) ตามคำแนะนำขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศ (IMO) เพื่อกำหนดมาตรการบริหารจัดการความปลอดภัยที่มีความเหมาะสมและคุ้มค่า ซึ่งจะสนับสนุนให้เกิดการยกระดับความปลอดภัยทางน้ำและสร้างความเชื่อมั่นต่อการท่องเที่ยวทางทะเลของเมืองพัทยาต่อไป

ด้วยสาเหตุของปัญหาจากปัจจัยด้านมนุษย์ซึ่งเกิดจากผู้ควบคุมเรือ คนประจำเรือ นักท่องเที่ยว และไกด์ รวมถึงปัญหาด้านการบริหารจัดการจัดการของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ไม่ว่าจะเป็นกรมเจ้าท่า เมืองพัทยา ผู้ประกอบการเดินเรือ เจ้าของเรือ และผู้ประกอบการกิจการท่องเที่ยวทางทะเล ผสมกับความอ่อนแอของกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายที่ขาดประสิทธิภาพ มาตรการลดความเสี่ยงและบริหารจัดการความปลอดภัยในการท่องเที่ยวทางทะเลจึงต้องครอบคลุมในทุกมิติและสามารถดำเนินการทั้งในเชิงป้องกันและแก้ไขปัญหา มาตรการที่มีความสำคัญสูงสุด ได้แก่ การพัฒนาทุนมนุษย์ การสร้างจิตสำนึกด้านความปลอดภัยให้กับผู้ควบคุมเรือ ผู้ประกอบการเรือ นักท่องเที่ยวและไกด์ ซึ่งต้องดำเนินการควบคู่กับการบริหารจัดการของภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและกระบวนการความปลอดภัยที่จะสนับสนุนให้การเดินทางและประกอบกิจกรรมทางน้ำมีความปลอดภัย นอกจากนี้ มาตรการด้านกฎหมาย ซึ่งเป็นการดำเนินการในเชิงนโยบายด้วยการวางกฎเกณฑ์และกระบวนการปฏิบัติด้านความปลอดภัย การตรวจตรา กำกับดูแลและการบังคับใช้กฎหมายโดยหน่วยงานภาครัฐ ไม่ว่าจะเป็นกรมเจ้าท่า เมืองพัทยา ตำรวจน้ำ ต้องดำเนินการควบคู่กับการรณรงค์ (campaign) และการประชาสัมพันธ์ด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยว เช่นเดียวกับมาตรการเตรียมความพร้อมและลดผลกระทบของเหตุการณ์ โดยการตั้งศูนย์ประสานงานช่วยเหลือผู้ภัย เพื่อลดการสูญเสียของชีวิตและทรัพย์สินได้

หน่วยงานภาครัฐ เมืองพัทยา รวมทั้งภาคเอกชนด้านการท่องเที่ยว สามารถนำผลจากการวิจัยเพื่อกำหนดมาตรการความปลอดภัยไปใช้เป็นแนวทางดำเนินการเพื่อยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยของการท่องเที่ยวทางทะเล ตลอดจนสร้างภาพลักษณ์ที่ดีด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยต่อไป

Abstract

Due to marine accidents, inadequate safety management in marine tourism of Pattaya city, marine tourism image and its quality has been brought into negative. This research aims to study safety problems in marine tourism including analyse risks by Formal Safety Assessment (FSA) as recommended by International Maritime Organization (IMO), and establish suitable and commendable safety measures to enhance safety level and raise assurance in marine tourism for Pattaya city.

Cause of problems arises from human factor from ship master, seafarers, tourists, and tourist guides, including management factor from public and private sectors such as Marine Department, Pattaya city, ship operators, ship owners, and marine activity operators, in combination with ineffective law and enforcement. Measures to control risk and manage marine safety shall cope all aforementioned, both proactive and reactive actions to such problems. Most significant proactive measure is to improve human capital and raise safety awareness for ship' crews, ship owner and operators and tourists in conjunction with public and private management measures to develop infrastructures and safety procedures. Furthermore, legal measures would carve safety policy by setting law and standard safety procedure in parallel with patrolling and enforcing laws of relevant agencies such as Marine Department, Pattaya city, Marine Police in line with safety campaigns and public relations. Likewise, reactive measures such as establishing of Search and Rescue coordination center would facilitate effective rescue operation which reduce loss of life and property.

Government agencies, Pattaya City and private tourism sectors are urged to implement safety measures resolved from this research to enhance safety standard in marine tourism and create decent image of Thailand tourism.